

DNMI - RAPPORT

DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT
POSTBOKS 320 BLINDERN 0314 OSLO 3
TELEFON : (02) 60 50 90

ISBN

RAPPORT NR.

44/85 KLIMA

DATO

16. oktober 1985

TITTEL

RUNDEMANNEN RADIOLINJESTASJON
VIND- OG ISLASTER

UTARBEIDET AV

SVEIN M. FIKKE

OPPDRAGSGIVER

TRON HORN A/S for Teledirektoratet, TBA
OPPDRAGSNR.

SAMMENDRAG

Følgende klimalaster er anbefalt:

- Maksimale vindkast: 50 m/s
- 10 min. middelvind: 45 m/s
- Islast: 5 cm isfaner på fagverket
- Kombinasjon: Ingen
- Isens tetthet: 700 kg/m³

UNDERSKRIFT

Svein M. Fikke

Svein M. Fikke

SAKSBEHANDLER

Bjørn Aune

for Bjørn Aune

FAGSJEF

RUNDEMANNEN RADIOLINJESTASJON

VIND- OG ISLASTER

1. TOPOGRAFI

Rundemannen radiolinjestasjon ligger ca. 560 m o.h. NØ for Bergen sentrum, se kart i figur 1. Rundemannen er blant de høyeste fjellene som omgir Bergen. Mot øst og sørøst er det et par fjellpartier over 600 m.

Avstanden fra kystlinjen er omlag 25 km og det er åpent mot havet praktisk talt i hele den vestlige sektor. Mot øst stiger terrenget mot 700-900 m innenfor 10 km avstand, og videre øst- over opp til 12-1300 m.

Topografien i området er for øvrig sterkt kupert, med en rekke mindre fjell opp til 300-400 m.

2. VIND

De generelle vindforholdene er representert ved Flesland i tabell 1. Denne viser bl.a. at sterk vind (stiv kuling, styrke 7, eller mer) oftest forekommer omkring sørøst og i sektoren VSV-NNV. Det samme vil være tilfelle for Rundemannen.

For Flesland er ekstreme vindkast med returperiode 50 år beregnet til 42 m/s [1]. Det er ikke utført tilsvarende analyse av 10 minutters middelvind, men det antas at denne verdien vil være i underkant av 35 m/s.

I sektorene SØ-S og NV-N vil vinden på Rundemannen sannsynligvis være av samme størrelsesorden som på Flesland. Forsterkningen av vinden på Rundemannen vil trolig være størst i sektoren SV-V.

Middelvinden på Rundemannen vil være høyere enn 40 m/s (returperiode 50 år), mens 45 m/s sannsynligvis er på den konservative siden. På grunn av usikkerheten bør derfor 45 m/s velges. Turbulensen er svært vanskelig å vurdere. Siden den karakteristiske høyden på terrenget omkring er 300-400 m, vil den sterkeste turbulensen være under dette nivået, og dermed vil kastfaktoren være relativt lav på Rundemannen. Maksimale vindkaast med returperiode 50 år kan derfor settes til 50 m/s.

3. IS

3.1 Skyis

Rundemannen kan være utsatt for både skyis og nedbøris. Men temperaturen vil som regel være for høy i tilfelle med lavt skydekke, slik at skyis bare opptrer i korte perioder og neppe gir særlig store ismengder.

3.2 Nedbøris

Nedbøris er avhengig av de forventede nedbørintensitetene nær 0°C . Tabell 2 viser de 10 største døgnnedbørmengdene pr. måned som er målt på Flesland i perioden 1957-84. Tabell 3 viser de største nedbørmengdene som er målt på Flesland i løpet av 12 timer og når temperaturen samtidig har vært mellom 0 og 10°C . Begge tabellene viser relativt store nedbørmengder som vanlig er på Vestlandet. Men de største nedbørintensitetene forekommer ved relativt høye temperaturer. For at snøbelegg skal kunne danne seg, må temperaturen på Rundemannen være nær 0°C eller litt i overkant ($0-2^{\circ}\text{C}$). Da vil temperaturen på Flesland være omlag $3-5^{\circ}\text{C}$, og tabell 3 viser da at nedbørintensiteten da som regel er mindre enn 40 mm på 12 timer.

3.3 Erfaringer fra eksisterende stasjon

Fra Transmisjonsavdelingen i Bergen (v/Isdal) har vi fått opplyst at ising i form av snøbelegg av og til forekommer på Rundemannen, men at varigheten er kort og mengdene små. Typisk varighet er 1-2 dager og tykkelsen på belegget er opptil 2-3 cm.

3.4 Islast på Rundemannen

Ut fra de momentene som er oppgitt ovenfor antas det at det er tilstrekkelig å regne med ensidige isfaner på 5 cm mot NV eller SØ i gjennomsnitt for stavene på gitterverket i masten.

Det antas at slik ising forkommer såpass sjelden og er så kortvarig at det ikke er nødvendig å ta hensyn til vind på tvers av isfanene.

4. OPPSUMMERING

For Rundemannen radiolinjestasjon anbefales følgende laster med forventet returperiode 50 år:

Maksimal vindhastighet (vindkast): 50 m/s.
Middelvind over 10 minutter: 45 m/s.
Istykkelse: 5 cm isfaner på fagverket.
Isens tetthet: 700 kg/m^3 .
Kombinasjon is/vind: Ingen.

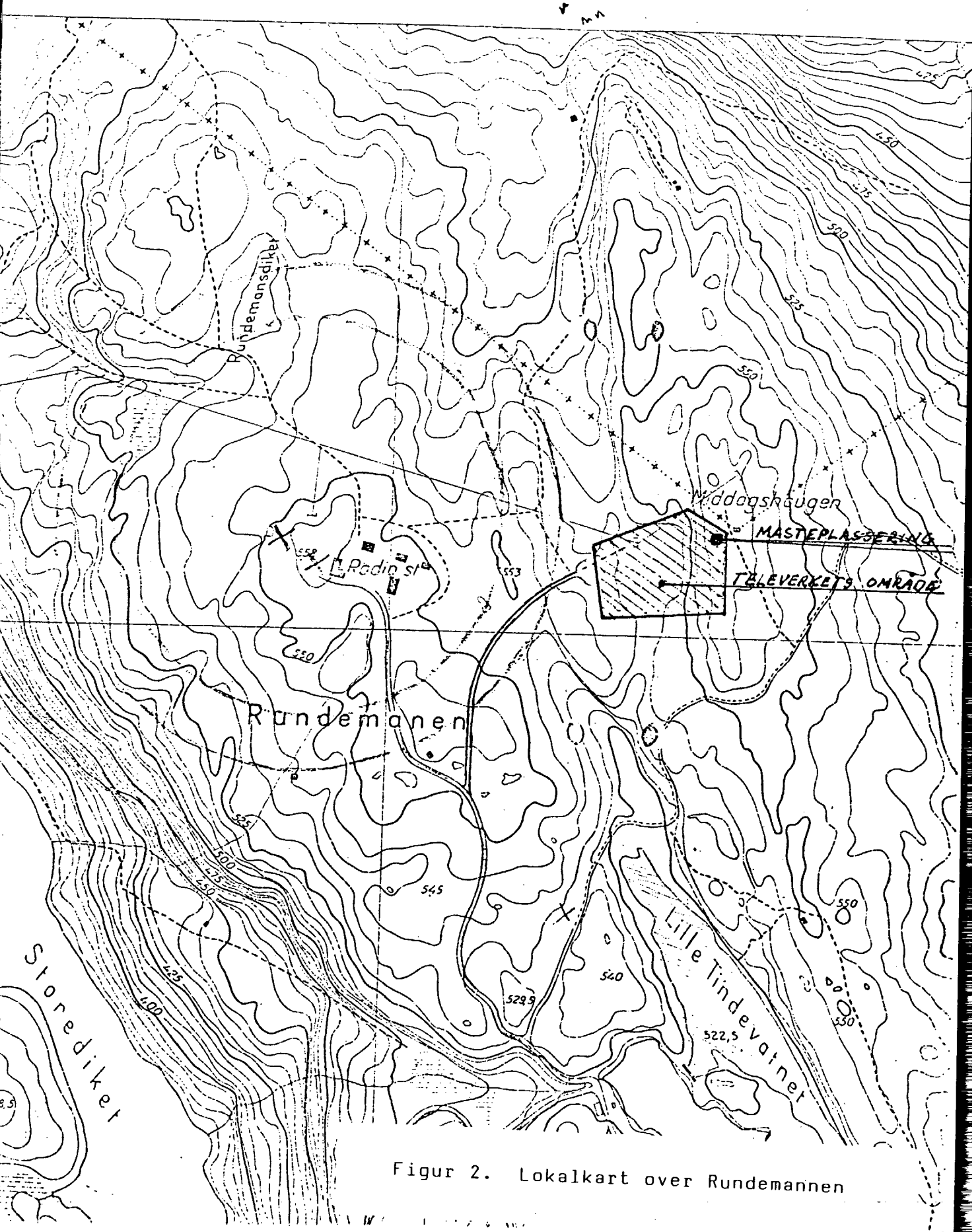
REFERANSE

[1] Fikke, S.M.: Vindkast - ekstremer og kastfaktorer.
DNMI-AN KLIMA 11, 1983.

Figur 1. Kart over Bergen med Rundemennene innringet (M ≈ 1:50000)

723/74

Figur 2. Lokalkart over Rundemannen

Tabell 1. Frekvenstabell for vindretning (DD) og vindstyrke (F) for Flesland 1957-84. DD er gitt i dekadgrader (09=0, 18=5 osv.) F er gitt i Beauforts skala.

DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT - KLIMAABDELINGEN

5050 FLESLAND

YEAR 1957-1984

HRS.	00	06	12	18	GMT	N=40908	C= 5.9 %	VN= 3.7 M/S	FM=2.5 B						
DD	F:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ND	FDM
36N	2.8	3.7	2.5	1.0	0.1	0.0								10.1	2.2
03	2.0	1.3	0.3	0.1	0.0									3.7	1.6
06	2.2	1.4	0.4	0.1	0.0									4.1	1.6
09E	2.1	2.1	1.4	0.3	0.0									5.9	2.0
12	2.1	3.6	3.3	1.6	0.3	0.0	0.0							11.0	2.5
15	1.8	3.4	4.5	5.1	1.8	0.5	0.1	0.0						17.3	3.2
18S	1.3	2.7	3.3	2.9	0.9	0.2	0.0	0.0						11.3	3.0
21	0.7	1.3	1.4	1.0	0.3	0.1	0.0							4.8	2.8
24	0.9	1.8	1.3	1.0	0.3	0.1	0.0	0.0						5.4	2.7
27W	0.8	1.2	0.9	0.8	0.3	0.1	0.0	0.0						4.2	2.8
30	0.9	1.1	1.0	0.7	0.2	0.1	0.0							3.9	2.6
33	1.5	3.5	4.1	2.6	0.5	0.1	0.0	0.0						12.4	2.8
NF	19.1	27.1	24.4	17.2	4.8	1.3	0.2	0.0							

FREQUENCY OF MAX WIND FORCE BETWEEN THE HOURS OF OBSERVATION

Hour Range	2.5	23.0	33.2	25.7	10.3	4.2	0.8	0.2	0.0	C
19-01	2.5	23.0	33.2	25.7	10.3	4.2	0.8	0.2	0.0	
01-07	6.9	28.1	27.3	23.1	9.3	4.3	0.8	0.2	0.0	0.1
07-13	3.6	21.7	30.4	28.1	10.6	4.3	1.1	0.2	0.0	0.0
13-19	1.7	14.8	34.0	31.4	12.6	4.4	1.0	0.2		0.0

Tabell 2.

MAXTI-07.10.1985
 DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT
 KLIMAAVDELINGEN
SOSO FLESLAND
 48 M.O.H OBSERVASJONSPERIODE 01-1957 TIL 12-1984

MAKSIMALE DAGLIGE NEDBØRHØYDER I MM

JANUAR			FEBRUAR			MARS		
42.5	2.	1969	72.9	1.	1981	45.6	17.	1970
40.3	21.	1983	50.8	26.	1959	40.3	9.	1983
34.6	12.	1957	42.8	28.	1979	38.0	11.	1957
34.4	6.	1978	41.1	21.	1973	34.2	6.	1966
29.7	6.	1969	41.1	21.	1975	33.8	10.	1979
28.4	12.	1965	40.4	7.	1961	33.7	7.	1966
27.5	13.	1975	35.6	14.	1980	33.6	26.	1967
27.3	20.	1959	33.4	24.	1976	33.5	17.	1973
26.5	1.	1975	30.6	24.	1971	33.4	15.	1967
25.7	6.	1962	29.0	20.	1973	31.4	3.	1966
APRIL			M A I			J U N I		
41.6	17.	1976	44.6	30.	1971	43.2	17.	1959
34.0	1.	1959	35.2	13.	1973	37.5	11.	1957
31.9	26.	1970	32.8	16.	1957	34.6	29.	1961
27.3	14.	1960	28.2	14.	1966	33.9	27.	1979
26.4	3.	1972	26.3	29.	1980	33.7	27.	1965
25.9	5.	1967	25.7	10.	1977	31.6	20.	1962
25.6	15.	1984	23.7	28.	1980	31.5	26.	1972
23.6	17.	1967	22.9	22.	1963	29.7	26.	1965
23.4	17.	1971	22.9	31.	1983	27.9	13.	1973
22.9	20.	1967	22.3	18.	1979	27.8	29.	1967
J U L I			A U G U S T			S E P T E M B E R		
51.0	16.	1960	62.3	15.	1979	92.0	17.	1975
49.5	30.	1979	47.5	6.	1980	69.5	23.	1975
39.6	8.	1973	47.2	5.	1980	65.1	27.	1963
37.3	20.	1963	44.9	24.	1964	52.2	9.	1963
36.0	13.	1981	42.2	18.	1964	50.2	14.	1977
34.7	5.	1969	41.2	27.	1974	49.1	22.	1969
34.4	29.	1964	40.3	22.	1978	48.3	11.	1982
33.6	8.	1964	39.8	29.	1971	47.7	10.	1980
33.5	19.	1967	38.8	10.	1961	44.5	27.	1983
33.0	20.	1967	38.8	27.	1963	43.9	29.	1969
O K T O B E R			N O V E M B E R			D E S E M B E R		
63.6	26.	1983	50.5	28.	1984	42.3	15.	1982
54.0	25.	1973	49.1	29.	1979	42.2	10.	1973
53.4	2.	1967	47.5	25.	1957	40.3	28.	1983
49.3	26.	1968	44.5	13.	1982	37.3	25.	1984
45.0	16.	1966	43.3	28.	1972	36.1	28.	1967
44.6	19.	1970	43.0	24.	1975	36.0	18.	1966
43.5	2.	1975	43.0	29.	1971	35.1	5.	1971
43.5	30.	1973	41.9	21.	1980	34.9	6.	1973
41.0	1.	1968	40.8	18.	1967	32.0	23.	1967
38.1	15.	1967	38.7	28.	1981	31.7	24.	1957
ARSOVERSIKT								
92.0	17/09	1975	50.8	26/02	1959	47.5	25/11	1957
72.9	1/02	1981	50.5	28/11	1984	47.2	5/08	1980
69.5	23/09	1975	50.2	14/09	1977	45.6	17/03	1970
65.1	27/09	1963	49.5	30/07	1979	45.0	16/10	1966
63.6	26/10	1983	49.3	26/10	1968	44.9	24/08	1964
62.3	15/08	1979	49.1	29/11	1979	44.6	19/10	1970
54.0	25/10	1973	49.1	22/09	1969	44.6	30/05	1971
53.4	2/10	1967	48.3	11/09	1982	44.5	13/11	1982
52.2	9/09	1963	47.7	10/09	1980	44.5	27/09	1983
51.0	16/07	1960	47.5	6/08	1980	43.9	29/09	1969

Tabell 3.

DE 50 STØRSTE NEDBØRHØYDENE FOR FLESLAND

PERIODE: 1957 - 1984

TEMPERATUREN ER MELLOM 10.0 OG 0.0 GRADER CELSIUS

RR: nedbørshøyde i mm, TMIN: min. temperatur
TMAX: maks. temperatur, FX: maks. vindstyrke.

--- TALLENE GJELDER FOREGÅENDE 12 TIMER ---

N	RR	TMIN	TMAX	FX	AR	MD	DT	KL
1	63.1	5.6	6.6	5	81	2	1	7
2	50.7	8.2	9.7	8	63	9	27	7
3	45.5	5.5	7.4	4	59	2	25	19
4	43.0	6.9	9.4	5	75	11	24	7
5	41.4	4.1	9.9	6	73	10	29	19
6	38.6	2.9	4.6	5	70	3	17	7
7	38.0	4.0	8.1	5	83	12	27	19
8	35.2	1.0	6.8	5	71	11	28	19
9	35.2	5.4	8.0	5	76	4	17	7
10	34.0	7.2	8.6	8	84	11	28	7
11	33.0	8.6	9.5	4	57	11	25	7
12	33.0	0.2	2.9	5	79	2	28	7
13	32.9	4.7	6.4	5	59	4	1	7
14	32.3	3.2	6.8	5	73	12	10	7
15	31.9	1.2	4.1	5	70	4	25	19
16	31.9	1.8	6.0	7	82	12	15	7
17	31.0	2.2	5.5	6	66	3	2	19
18	29.9	1.4	5.0	4	61	2	6	19
19	29.2	5.4	8.5	5	79	11	29	7
20	28.9	6.0	8.5	5	73	11	22	7
21	28.9	0.1	5.2	5	73	12	6	7
22	28.9	6.7	7.9	6	83	10	30	7
23	28.8	4.5	7.0	4	73	2	20	7
24	28.5	6.0	7.3	5	57	3	11	7
25	28.5	4.1	8.9	6	84	12	24	19
26	28.2	7.5	9.2	4	66	5	13	19
27	28.0	1.0	4.8	5	76	2	24	7
28	28.0	6.0	9.0	8	81	10	19	19
29	27.8	4.6	7.4	4	72	11	30	19
30	27.6	7.9	9.5	5	58	11	7	7
31	27.3	3.5	4.6	4	58	3	4	19
32	27.3	4.5	8.0	6	68	11	22	7
33	27.0	3.5	5.8	6	79	12	27	7
34	27.0	1.1	6.8	5	83	1	20	19
35	26.6	3.6	6.6	3	72	11	27	7
36	26.5	3.8	8.1	6	66	12	17	19
37	26.3	2.2	9.8	6	67	12	4	19
38	26.3	6.4	7.4	4	73	3	17	7
39	26.0	3.3	5.2	4	81	11	27	19
40	25.8	3.2	5.1	5	66	3	6	7
41	25.8	1.9	5.2	4	81	3	8	7
42	25.7	3.6	5.5	6	67	4	5	7
43	25.7	5.3	7.6	4	73	2	20	19
44	25.5	4.0	7.6	4	63	12	28	7
45	25.4	8.5	9.9	3	57	5	16	7
46	25.4	7.6	9.6	6	80	11	21	7
47	25.2	6.8	9.0	6	81	11	10	19
48	25.1	5.6	9.1	6	77	12	23	19
49	25.0	4.5	8.3	5	75	12	26	19

BYGGETEKNIKK
Landmåling
Kraftledninger
Transformatorstasjoner
Stålkonstruksjoner
Anleggskontroll

TRON HORN A/S

RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

Ansvarlig Leder: Sivilingeniør Tron Horn

Medlem av
Den norske Ingeniørforening - Rådgivende ingeniørers Forening
Norsk elektroteknisk Forening - Norske elektrisitetsverkers Forening
Conférence International des Grands Réseaux Electriques

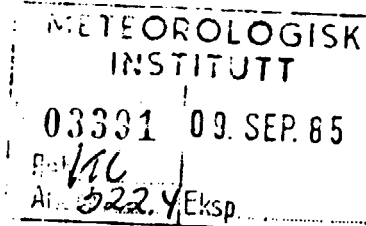
ELEKTROTEKNIKK
Nettplanlegging
Kraftsystemanalyser
Transformatorstasjoner
Termografering
Teletax
02-560739

Oslo, den 06. september 1985

Det Norske Meteorologiske Institutt
v/Statsmeteorolog Fikke
Postboks 320 Blindern
0314 OSLO 3

Deres ref.: TLR-486

Vår ref.: 653-EBa/alhj
(Bes vennligst oppgitt)

RUNDEMANNEN

På vegne av Teledirektoratet, avd. TBA ber vi Dem om snarest å utarbeide en rapport over vind- og islaster for overnevnte stasjon.

Vi ber Dem også oppgi 10 min. middelvind.

Siden vi må svare Teledirektoratet i løpet av september om masten kan utbygges med flere antenner, håper vi at vi i første omgang kan få oppgitt de meteorologiske data over telefon.

Gjenpart rapport sendes Teledirektoratet, avd. TBA/Bjon.

Med hilsen
for Tron Horn A/S

Andreas Carlsen
Andreas Carlsen

Einar Bakke
Einar Bakke

Vedleggi Kopi av kartutsnitt

Postadresse: Bygdøy Allé 21   Telefon: (02) 44 79 40   Telegram: NORT   Telex: 71511 thn   Bankgiro: 7032.05.08760   Postgiro: 2 23 11 32